

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Bírósági döntés Krím ügyében: Kijev és Moszkva is elégedett

Fontos következményekkel járó döntés született a napokban Strasbourgban az Emberi Jogok Európai Bíróságán: a törvényszék kimondta, hogy elegendő bizonyíték áll rendelkezésre Ukrajna Krím félszigettel kapcsolatos, Oroszország elleni keresetének ügyében. Az ügy pikantériáját az adja, hogy a döntést követően mind Moszkva, mind Kijev saját győzelméről beszélt. [...] Ukrajna 2014 márciusában nyújtotta be keresetét a Krím félsziget ügyében Oroszországgal szemben. Ukrajna 12 cikkely alapján kért vádemelést, ebből a bíróság végül kilencet fogadott be, maga az eljárás ezek után indulhat. Formailag a strasbourgi bíróság nem foglalkozhat azzal, hogy az adott terület a nemzetközi jognak megfelelően került-e egy adott országhoz – ők csak az emberi jogok betartását vizsgálhatják. [...] Moszkva azt állítja, hogy 2014. március 18-án szerezte meg a Krím félsziget feletti irányítást, miután a két nappal korábbi referendumon a félsziget lakosságának 97 százaléka a terület Oroszországhoz való csatlakozásáról döntött...”
Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Az orosz parlament az emberi jogok megsértéseként ítélte el az ukrán nyelvtörvényt

Az emberi jogok megsértéseként ítélte el az ukrán nyelvtörvényt szerdán elfogadott határozatában az orosz parlament alsóháza. A törvényhozási kamara állásfoglalásában megengedhetetlennek nevezte “az orosz és más nyelvek tiltását és üldözését.” Az emberi jogok megsértéséről Ukrajnában az orosz nyelv használatára vonatkozó újabb tiltásokkal kapcsolatban című határozatában. A dokumentum emlékeztetett arra, hogy január 16-tól léptek életbe a Petro Porosenko elnökségének utolsó napjaiban elfogadott ukrán nyelvtörvény újabb rendelkezései, amelyek értelmében a szolgáltató szférában az ukrán nyelv az alapértelmezett...”
Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Ukrajnában nem adnak ki több vörös diplomát

Ukrajnában tavaly kaphattak utoljára vörös diplomát a felsőfokú tanintézmények végzős diákjai. A Szerhij Skarlet tárcavezető aláírásával ellátott Ukrán Oktatási Minisztérium rendelete értelmében eltörölték a kiemelkedő tanulmányokért járó vörös diplomát. Idén januártól nincs rá lehetőség, hogy „kitüntessék” a legjobb eredményeket elért hallgatókat...”
Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

UNICEF: Sokat rontott a kárpátaljai romák helyzetén a koronavírus

A világszervezet és a NEEKA Ukraine a megye 32 településén mintegy húszezer roma családnak nyújtott támogatást, látta el őket alapvető tisztálkodó szerekkel. Ugyanakkor nagy figyelmet fordítottak a roma családok felvilágosítására a világjárvány elleni védekezés módjairól, például a rendszeres kézmosás fontosságáról. Erre magyar mondókák kíséretében próbálták megtanítani a roma gyerekeket, felnőtteket. A helyi roma érdekvédők állítása szerint a kisebbséghez tartozó családok felében, helyenként pedig 95 százalékában senkinek nincs állandó munkahelye. A becslést adatok szerint (pontos lélekszámuk nem ismert) Kárpátalján 80-150 ezer roma nemzetiségű ember él. A bizonytalanság abból fakad, hogy a népesség jelentős részének nincsenek irataik, sem személyi igazolványuk, senki nem anyakönyvezte őket...”
Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

Ombudsman: Törvénytelennek nyilvánították Kárpátalján a regionális nyelvekkel kapcsolatos összes döntést

Kárpátalja valamennyi járásában hatályon kívül helyezték a regionális nyelvek használatáról hozott határozatot – tájékoztatt a pravda.com.ua az államnyelvi biztos sajtószolgálatának közleményére hivatkozva. A Beregszászi Járási Tanács 2020. december 29.-én fogadott el erről határozatot. A rendelkezés értelmében hatályon kívül helyezték a magyar nyelv regionális státuszát. E szerint a Beregszászi és a Nagyszőlősi Járási Tanács 2012-ben hozott döntést a magyar nyelv regionális státuszáról az állami nyelvpolitika alapjairól szóló törvény alapján, amit 2018 februárjában nyilvánított alkotmányellenesnek az alkotmánybíróság. Ebből kiindulva a Beregszászi Járási Tanács eleget tett az alkotmánybírósági döntésnek, és hatályon kívül helyezte a Járási Tanács korábbi határozatát. A közlemény szerint az ukrán nyelvet védő ombudsman korábban azzal az indítvánnyal fordult Irina Venediktova főügyészhez, hogy biztosítsa a regionális nyelvek funkcionálásáról szóló határozat érvénytelenítését azokban a megyékben, ahol ez még nem történt meg...”
Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Provokációkra és zsarolásra lehetnek jók a nyelvtörvény új elemei

Félő, hogy az ukrán nyelvtörvény január 16-tól életbe lépő újabb szigorítását a hatóságok szándékos nyomásgyakorlásra és különböző provokációkra fogják használni. Ezt a véleményt Andrij Zolotarev politológus fogalmazta meg. Az elemző szerint kevés az esélye annak, hogy a jogszabály most életbe lépő rendelkezései szerint mondjuk Harkivban vagy éppen Mariupolban ezek után tömegesen áttérnének az ott élők az oroszról az ukránra. Sőt, a szakértő elképzelhetőnek tartja, hogy az egész kontraproduktív lesz a törvényhozó szemszögéből, s az orosz és más kisebbségek tagjai csak azért is, a hatósági nyomásnak ellenszegülve, még az eddigiekhez képest is következetesebben használják majd anyanyelvüket, ezzel is tiltakozva a nyelvtörvény politikai színezete ellen...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Négy kárpátaljai vár állagmegóvási munkálatait végzik el idén

A munkálatokat a regionális fejlesztési és határmenti együttműködési ügynökség által pályázott pénzből finanszírozzák. Az ügynökség igazgatója, Mihajlo Dankanics az Ukrinformnak úgy nyilatkozott, a szerednyei, a királyházai, a kovászóí és a nagyszőlősi várak állagvédelmét tervezték be az idei évre. Ezek közül a szerednyei erődítmény megmaradt magas falait lesz a legnehezebb kezelésbe venni...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

Évértékelő: A kárpátaljai Hálózat egy éve

Az évről Pál Katalin, a kárpátaljai hálózat vezetője számol be. „Az első negyedévben még az eltervezett munkánkat végeztük. Elindítottuk – mintegy száz fővel – a VI. Kárpátaljai Népzeneész, Néptáncos, Népi Énekes Mesterképzést, de csak az első részét tudtuk megtartani a hagyományos módon, a következő négy alkalmat online-formában rendeztük. Az első-második negyedéves eredményeink közé – természetesen online formában – a Hagyományörzés az óvodában heti foglalkozást, valamint a kézműves foglalkozásokat tudjuk még sorolni. Nyáron azért elkönnyelhetünk néhány kedvező hónapot, amikor engedélyt kaptunk kisebb rendezvények megtartására. Így tudtuk folytatni a Viski Népzene, Néptánc és Kézműves tábort. A Hálózat a kézműves tábort támogatta hathatósan. Egy gyűjtésről is beszámolhatok: négy alkalommal kerestünk fel helyi hagyományörző mesterembereket, bőrdíszműveseket, csuhétárgyak készítőit és keramikusokat Péterfalván, Visken, Nagydobronyban és Tiszaújlakon. Munkájukról filmet forgattunk, ami a YouTube csatornán és a hálózat Facebook oldalán érhető el...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Könyvajánló: Elesett és sebesült hőseink a Nagy Háborúban

Megjelent Csatóry György, az MTA külső köztestületi tagjának: *Elesett és sebesült hőseink a Nagy Háborúban* (Hadirokkant-gondozó hivatalok iratai a Kárpátaljai Állami Levéltárban) (1919–1944). című kötete. A kötet a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kiadói Részlegének és Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpontjának műhelyeiben készült. [...] A mű a Kárpátalja területén az I. világháború után működő hadirokkant-gondozó hivatalok iratanyagát tárja az olvasók elé. Ezeket a forrásokat az ungvári, a munkácsi, a nagyszőlősi és a szolvai hadirokkant-gondozó irodák irathagyatékaként őrzik a Kárpátaljai Állami Levéltár beregszászi részlegében. Az iratok cseh, ruszin és magyar nyelven íródtak, és két történelmi korszakot foglalnak magukba: a Csehszlovák Köztársaság (1919–1938) és a Magyar Királyság (1938–1944) idejét. A sajátos veszteséglistában vidékünk mintegy 16 ezer elesett és hadirokkant nevét elevenítjük fel...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Videó: Nemzeti Tanácsok Koordinációs Testület: Ezúttal is az oktatás a prioritás

Kedden ülésezett a Nemzeti Tanácsok Koordinációs Testülete. A járványhelyzetre való tekintettel ez alkalommal online formában tartották meg az ülést. Ennek kapcsán televízióknak Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke nyilatkozott. Arról döntöttek, hogy az idei évben a tavalyihoz hasonlóan az oktatás kerül előtérbe a köztársasági költségvetési alpból, amelyről a javaslat alapján a köztársasági kisebbségi tanácsnak kell döntenie [...] Ami fontos volt még az ülésen, hogy az idei évi népszámlálás a kisebbségek számára egy létfontosságú, meghatározó esemény lesz, éppen ezért mind a mozgósítás, mind a minél nagyobb részvételre való buzdítás szempontjából hamarosan egyeztető megbeszélések lesznek a Köztársasági Statisztikai Intézettel és természetesen az illetékes minisztériummal is...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép a magyarkanizsai és a zenai könyvtárból

A zentai Városi Könyvtár a járvány kezdete óta az előírások szerint működött. Predrag Popović könyvtáros tapasztalata alapján a járvány idején nőtt a könyvtári látogatók száma. A legnagyobb érdeklődés, mint mindig, a nyugdíjasok és a legfiatalabbak soraiban mutatkozott, de őszintén megvallva, az egyetemisták és a középiskolások is nagy érdeklődést mutattak a zentai könyvtár felé. [...]

Az újonnan beszerzett könyveket – amelyek összértéke csaknem egymillió-százezer forint – egy lista alapján választhatták ki a könyvtár dolgozói. [...] A könyvtár vezetőjétől azt is megtudtuk, hogy az idei évtől a korszerűbb Qulto könyvtári rendszert használhatják, amelyet Magyarország legtöbb könyvtárában már alkalmaznak. [...] A magyarkanizsai könyvtár igazgatójával, Bús Csabával a könyvvállományról, a gyerekprogramokról és az új könyvtári rendszerre való átállásról beszélgettünk. Az idei évtől könyvtárunk egy teljesen új, Qulto nevű könyvtári rendszerre fog áttérni. Nagyon fontos megemlíteni, hogy eddig két külön programot használtunk a szerb, illetve a magyar nyelvű könyvvállomány nyilvántartására, ami sokszor okozott nehézséget a napi munkában. Ezentúl viszont egységesítve lesz az adatbázis...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Könyvajánló: Orom és Völgyes második könyve

Mindaz, ami a tanyavilág monográfiájának első részéből kimaradt, egy újabb kötetben látott napvilágot. Az oromi Pósa Mária hatalmas kutatómunkájának köszönhetően minden egykori és jelenlegi oromi, újfalusi és völgyesi megtalálhatja felmenőit a könyvben. Több éven keresztül gyűjtötte az adatokat, a régi történeteket, mígnem annyi adalék összegyűlt, hogy egy újabb kötetet kellett kiadni. Mindebben az oromi helyi közösség volt segítségére, vállalva a nyomtatás költségeit...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Lányi Ernő emlékére nemzetközi karmesterversenyt rendez a Szabadkai Filharmónia

A Lányi Nemzetközi Karmesterversenyt tavaszra rendezik meg online-formában, s nem egész egy hét alatt több mint 30 karmester jelentkezett rá a világ számos pontjáról. Zsiga Pál hegedűművész, a Szabadkai Filharmónia igazgatója elmondta, azért döntöttek egy ilyen verseny megszervezéséről, mert a régiókban ilyesmi egyáltalán nincs. Ugyanakkor, a 2020-as év után, amikor szinte minden esemény elmaradt, a filharmónia tagjai számára is jelenthetne újbóli aktivitást...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Statisztika: Évtizedes mélypontra volt tavaly a fizetésképtelen cégek száma

A gazdasági válság ellenére hosszú ideje nem vált olyan kevés vállalkozás fizetésképtelenné, mint 2020-ban. Az Országos Cégnyelvántartó adatai szerint az év első 11 hónapjában mindössze 5 144 cég kezdeményezte a fizetésképtelenségi eljárás megindítását. Ez körülbelül 10 százalékkal kevesebb, mint 2019 azonos időszakában. Az elmúlt évtizedben a fizetésképtelenségek száma 2012-ben és 2013-ban volt a csúcson, amikor is 26 807, illetve 29 587 cég került ilyen helyzetbe. [...] Csökkenő foglalkoztatottság, növekvő munkanélküliség a járvány időszakában. Erdélyben 2020 októberében 1979,7 ezer főt tett ki az alkalmazásban állók száma, mely az előző év azonos időszakához képest 1,7%-os, azaz 33,3 ezer főnyi csökkenést jelent. A csökkenés elsősorban az ipart és az építőipart érintette (-3,1%), másodsorban a szolgáltatási szektort, miközben a mezőgazdaságban alkalmazottak száma enyhén növekedett. [...] 2020 októberében az egy főre eső nettó átlagkereset Erdélyben 3113 lej volt, mely az előző év októberéhez képest 8,2%-os (237 lejes) növekedést jelent...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Megbüntette az EJEB Romániát, mert nem biztosítja a transzneműek jogait

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) keddi döntésével elmarasztalta Romániát és megállapította, hogy az országban nem létezik egy olyan adminisztratív eljárás, melynek révén a transz nemű személyek megváltoztathatják az adataikat. Azaz nincs módszer arra, hogy megváltoztassák a keresztnévüket, a nemükre vonatkozó bejegyzést, valamint a személyi számuk első számjegyét...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

A MÚRE hallgat, a Várad folyóirat vergődik

Késik vagy talán el is marad a MÚRE állásfoglalása a Várad kulturális folyóirat ügyében, miközben bizonytalanság övezi a folyóirat sorsát és az égisze alatt elindított EU-s projektet is. Az előző nyilatkozatokkal ellentétben több mint egy hónap elteltével sem foglalt állást a Várad kulturális folyóirat munkájának ellehetetlenítése és jogi személyiségének megszüntetése ügyében a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete. Megkerestük ezért első sorban Szűcs Lászlót, a szervezet elnökét, aki történetesen a Várad folyóirat volt igazgatója is. Az ügy kipattanásakor, a Transindex megkeresésére Szűcs érintettként nem szeretett volna a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete nevében állást foglalni, mint mondta, erről a MÚRE Igazgatótanácsa dönt majd, amely határozat elfogadásakor ő a Várad folyóirat igazgatójaként és az egyesület elnökeként nem vesz majd részt. A témában azóta számos cikk megjelent, Szűcs pedig több alkalommal nyilatkozott a sajtónak, azonban a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének állásfoglalása azóta sem jelent meg. [...] „Én úgy láttam, hogy a MÚRE elnökségének egy része ezt nem tartotta volna etikusnak, azonban ez így nem volt kimondva, a beszélgetések alkalmával éreztem úgy, hogy ez húzódik meg a háttérben. Pedig bárki juthat a kollégák közül olyan helyzetbe, amibe a Várad folyóirat jutott...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

6500 éves építészeti formákra bukkantak Nagymajtényban

Az elmúlt év legnagyobb felfedezései a nagymajtényi ásátás során előkerült 6500 éves építészeti formák helyi szakemberek szerint. „A nagymajtényi település körülbelül 60 hektáron terül el, amely 170 kutatási lehetőséggel gazdagította a régészek lehetőségeit” – értékelte a Krónikának a felfedezést Virag Cristian. A szatmárnémeti régész – aki részt vett a nagymajtényi ásátásokban – kifejtette, a feltárások alapján megállapítható, hogy ez a település különbözött más korabeli településektől: gazdasági, politikai, illetve vallási központ szerepét töltötte be. Románia északnyugati részén a nagymajtényi újkőkori település a legrégebbi régióközpont. „Pillanatnyilag a felfedezések jellege – gondolok itt a kerámiára – egységes. A 2020-as ásátás során nagyon nagy oszlopgödrt azonosítottak, ami bizonyítéka a nagyméretű lakóhelyek létezésének ezen a területen, hasonlóan több korabeli településhez. Különös látványossággal bírnak azok a sírok, amelyekben az elhunyt mellett kerámiaedények, csiszolt kőbalták és faragott kőszerszámok is találhatóak...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

16-ik századi magyar és lengyel pénzermékre bukkantak

Egy tizenhatodik századi, 36 pénzermét tartalmazó leletet találtak a Szilágy megyei Almásszentmária település határában. A megyei múzeum archeológusai, Horea Pop és Emanoil Pripon hitelesítették a leletet, amelynek egy részét először egy nem hivatásos, régészeti szenvedélyének élő személy juttatott el az intézménybe. A begyűjtés után a múzeumban elkezdték a lelet anyagának restaurálását, ennek köszönhetően tudták megállapítani, hogy hol, milyen uralkodó nevében, kinek a tervei alapján és melyik évben adták ki az egyes pénzerméket. A középkori fizetőeszközöket különböző országokban verték 1551 és 1599 között. Van lengyelországi pénzverdében, a litvániai Rigában, valamint Magyarországon kiadott érme is közöttük. A kivétel nélkül ezüsből készült pénzerméket II. Zsigmond Ágost és III. Zsigmond lengyel király, Báthori István erdélyi fejedelem és lengyel király, valamint I. Ferdinánd és Rudolf magyar király uralkodása alatt adták ki...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

A magyar kultúra napja Székelyudvarhelyen és Maros megyében

Hétfőn a székelyudvarhelyi Városi Könyvtárban rendezett nyílt beszélgetéssel rajtolt el a székely anyavárosban a Magyar Kultúra Napja tiszteletére szervezett egész hetes programsorozat. A járványügyi helyzet miatt a programok többsége az online térbe költözött, és hasonló okok miatt marad el idén az ünnepi eseménysorozat fénypontjának számító galaest, így az Udvarhelyszék kultúrájáért díjak átadása is. [...] A klasszikus zene, a néptánc, a költészet és a fotóművészet fonódik egybe az Erdélyi Magyar Kulturális Egyesület Maros megyei szervezete magyar kultúra napi rendezvényén, amelyre az évtizedes hagyományhoz méltón idén is január 22-én, a piros betűs napon – a Himnusz „születésnapján” – kerül sor a Kultúrpalota nagytermében. A jeles eseményről, illetve a Maros megyei EMKE idejéről Barabási Attilával, a Maros Megyei EMKE elnökével beszélgettünk...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Néprajzi könyvet mutattak be a magyar kultúra napjára

Barabás László, az MTA külső köztestületének tagja Parajdon született, végül tanulmányai, később életpályája messzebb vitte, majd néprajzkutatóként tért vissza e vidékre. Vallomása szerint akkor értette meg igazán, hogy milyen gazdag népi kinccsel rendelkezik a Sóvidék, amikor külső szemlélőként – a vidék szülöttjeként – felelevenítette azokat a szokásokat, amelyeket gyermekként megélt vagy hallott nagyapjától, a szomszédoktól és másoktól. Ebben a kutatómunkában több mint fél évszázada útítársa Bálint Zsigmond fotóművész. Több kiadványban is megjelentek a népszokásokról írt tudományos kutatások eredményei, de az, amelynek a bemutatóját január 19-én, kedden délután az alsósófalvi óvodában tartották meg, érdekes keresztmetszete térben és időben a Sóvidéknek. Címe: Szikonyország eltűnőben? Életmód és mentalitás, népszokás és játék Sóvidéken. A kötetet a Hargita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont adta ki Székelyudvarhelyen. A könyv bevezetőjében magyarázatot kaptunk arra is, hogy mit jelent Szikonyország. Azt a „sziknyos, szikonyos”, sovány, agyagos, sós földet, amely a tájegységnek is nevet adó vidék nagy részét borítja. A kötetet a könyv szerkesztője, P. Buzogány Árpád méltatta, majd elbeszélgetett a szerzővel...” Forrás: E-nepujas.ro: [teljes cikk >](#)

Kettős könyvbemutató Berettyóújfaluban

A magyar kultúra napjához közeledve a Nadányi Zoltán Művelődési Ház bezártsága ellenére sem maradt tétlen. Egy berettyóújfalui költő két karácsonyi kötetéről L. Ritók Nóra grafikusművész, az Igazgyöngy Alapfokú Művészet Iskola igazgatója, Muraközi István, Berettyóújfalu polgármestere, Csizmadia Ádám a Széchenyi István Tagiskola, valamint a szerző tartott tájékoztatót a sajtó képviselőinek. [...] A Magyar Aranykeresztrel kitüntetett író, fotográfus, énekmondó Kocsis Csabának 2020-ig 11 kötete jelent meg...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Emlékkoncerttel ünnepelt a bukaresti Magyar Kulturális Intézet

Online közvetített Bács Lajos-emlékkoncerttel ünnepelte kedden a bukaresti Magyar Kulturális Intézet a magyar kultúra napját. Az ünnepélyes alkalomból Bogdan Gheorghiu román kulturális miniszter felidézte az egykori romániai magyar karmester és zeneszerző

alakját, Mint mondta, a néhai karmester jelképes alakja a román-magyar kulturális kapcsolatoknak és összekötő kapocs a magyar kultúra és a román kultúra napja között, utóbbit január 15-én ünnepelték...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Bara Hajnal erdélyi zenetanár, műfordító kapja az idei Lajtha-díjat

Bara Hajnal erdélyi zenetanár, műfordító érdemelte ki idén a Lajtha-díjat, amelynek jelképes átadása csütörtökön lesz a Lajtha László-émlékkoncerten, amelyet a Bartók Rádió élőben közvetít. A közönség nélküli márványtermi hangversenyt a Bartók Rádió Muzsikáló délután című műsorában csütörtökön 17 óra 30 perctől élőben közvetítik. [...] A Bukarestben élő Bara Hajnal szak- és műfordítói munkája eredményeként jelentek meg Bartók Béla, Kodály Zoltán és Lajtha László életéről és munkásságáról szóló írások, tanulmányok az Observator Cultural nevű román kulturális hetilapban. Bara Hajnal a Bukaresti Magyar Intézet zenei referenseként 2016 óta koordinálja a Magyar Zene Fesztivál néven futó előadóművészi versenyt, amelyen olyan romániai fiatal muzsikusok vehetnek részt, akik magyar zeneszerzők műveit is műsorukra tűzik...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Múltidéző: 30 éves az önálló Szlovénia

1990 nyarának elejére már egyre erősebbek Szlovénia önállósulási törekvései, a jugoszláv szövetségben egyre nagyobbak a repedések, Koszovón tízezrek tüntetnek, a gazdasági helyzet mind szövetségi, mind köztársasági szinten egyre kétségbeesőbb. A nyári „uborkaszegzon” ebben az évben egyértelműen elmarad, szó szerint minden területen zajlik az élet. Már 1990 kora nyarán elkezdődik az új szlovén szimbólumok vitája. A karantán párduc végül nem került kiválasztásra. Közben a magyar kisebbségi érdekképviselő, politikum is feléled, egyre több hangot adunk annak, hogy jelen vagyunk és továbbra is számítunk kisebbségi jogainkra. Az újság hasábjain még tüzetesen foglalkozunk a vajdasági és a baranyai magyar közösségek sorsával, jogaival. Bejelentik, hogy a meglévő hosszúfalui, illetve hodosi határátkelőhelyek mellett kinyitják a határt Pincénél és Kebelénél is. A gazdasági helyzet egyre rosszabb... [...] Közben napvilágra kerülnek a második világháború utáni, Kočevje melletti tisztogatásokról szóló adatok. A helyszínen gyászmisét is tartanak, az ország vezetősége megbékélésre, a jövőbe tekintésre szólít fel. Az újság augusztusi számaiban beszámol Göncz Árpád első elnöki beiktatásról Magyarországon, több ízben szó esik az amerikaiak iraki támadásáról, illetve már megjelennek hírek a knini szerbek akciójáról, amelyek rövidesen kirobbantják a véres horvátországi háborút...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

A trópusiasodás a szlovén tenger élővilágát is veszélyezteti

Az Adriai-tenger szlovén részét sem kímélte az elmúlt évtizedekben a klímaváltozás, a korallfajokat is fenyegeti – közölte egy szlovén tengerbiológus. A Pirani Tengerbiológiai Állomás munkatársa kiemelte a Földközi-tenger párnakorall- és kőkorallzónáinak károsodását. Ezek a szlovén Strunjan Természeti Parkban is megtalálhatók, és különféle tengeri élőlényeknek adnak otthont, hozzájárulva a biodiverzitás fenntartásához. Ezek a korallak érzékenyek a magas hőmérsékletre – mutatott rá a szakember, aki szerint azonban Szlovéniában nem is a tenger magas hőmérséklete – amely akár 26 Celsius-fok is lehet – okozza a problémát, hanem az a tény, hogy a meleg késő őszig is eltarthat...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Interjú: Máthé László Eduárd Magyarország lendvai főkonzuljával

Máthé László Eduárd októbertől viseli Magyarország lendvai főkonzuli tisztségét. [...] Hogy látja a muravidéki magyarság helyzetét, mik a tapasztalatai? – Ez nagyon bonyolult kérdés. [...] az elmúlt években egyre több magyarországi tanuló jelent meg az itteni iskolákban, én pedig biztos vagyok benne, hogy nagyrészt azért, mert éppen a kétnyelvűséget látják előnyösnek, azt, hogy az emberek mondatról mondatra képesek nyelvek között váltani és megértetni magukat más nemzetiségűekkel. A határtérség egyre inkább felértékelődik, és ennek egyik alapja, hogy itt valóban él a kétnyelvűség...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

A magyar kultúra napja Muravidéken

A magyar kultúra napját január 22-én ünnepeljük annak emlékére, hogy Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon fejezte be a Himnusz megírását. A Muravidéken az ünnep alkalmával kerülnek átadásra a legrangosabb éves kulturális kitüntetések, a Zala György kulturális nívódíjak, több kisebb-nagyobb rendezvényre, iskolai programra kerül(t) sor. Idén a járványhelyzet miatt renthagyó módon a virtuális térben ünnepelünk. – A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet (MNMI) a magyar kultúra napjára minden évben kiemelkedően odafigyel, hiszen mint művelődési intézmény az egyik legfontosabb napnak tartjuk – mondta előzetesen Soós Mihály, az intézet igazgatója. – A járványügyi helyzetre tekintettel három videós programmal is készülünk...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Sajtótörténeti örökségünk nyomában

1889. január 12-én Alsó-Lendvai Híradó címmel jelent meg Lendván az első vegyes tartalmú hetilap, megnyitva ezzel a lapkiadás, az újságírás majd a táj irodalma kibontakozásának és kilombosodásának lehetőségét. A lap a Csáktornyán 1884 óta megjelenő Muraköz, és az ugyancsak 1884-től olvasható Muraszombat és Vidéke mellett a vidék kiegyezéskori történetének máig legfontosabb hírforrása. Az első lendvai újság megjelenésének 130. évfordulója alkalmából muravidéki barátaink a Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ szervezésében 2019. október 29-én emlékkonferenciát rendeztek, s az ott elhangzott előadások Az Alsó-Lendvai Híradó megjelenésének 130. évfordulója címmel Halász Albert, az MTA külső köztestületének tagja szerkesztésében 2020-ban kötetben is megjelentek. Göncz László történész Alsólendva társadalmi jellemzői és népességi viszonyai a 19. század utolsó harmadában című tanulmányában részletesen rámutatott azokra a társadalmi adottságokból eredő közösségi igényekre, amelyek lehetővé tették a sajtó intézményének megszületését. Halász Albert Az alsólendvai sajtó indulásának körülményei című tanulmányában kiemelte: az 1871-ben alakult Polgári Olvasó-Egylet nagy lendületet adott a közéletnek, és a „kisváros arculata küllemében lassan elkezdett a hivatalnoki, tanítói, iparos lakosság igényeihez igazodni, egyúttal a polgárosodó lakosság szellemi igényeit is kiszolgálva, Bence Lajos Az Alsó-Lendvai Híradó a „hanyatlás” éveiben – Egy lap „tündöklése” és megszűnése című tanulmányában elmondta: föllapozva a hírlap fellelhető számaint „egy fejlett gazdasági élet, a peremvidéki kisváros kereskedői és szolgáltatói-iparosi rétegének ma is irigylésre méltó sokszínűségét látjuk”. Mindhárom szerző az MTA külső köztestületének tagja. [...] Balkányi Ernő dolgozatában a város nyomdatörténetét tekintette át, Papp József pedig a Muraszombat és Vidéke című, vegyes tartalmú hetilap indulásának körülményeiről szolt...” Forrás: Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Kétnyelvű helységnévtáblákat rongáltak meg

Karintiában ismét kétnyelvű helységnévtáblákat rongáltak meg. Tutzach/Tuce községben fekete festékkel fújták le a falu szlovén nevét. Vasárnapra virradó éjjel pedig St. Kanzian am Klopeiner See/Skocjan v Podjuni és Bleiburg/Pliberk szlovén megnevezését is lefestették a helységnévtáblákon...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Még nem állapodott meg a Híd, az MKP és az Összefogás

Nem született megegyezés az erőviszonyok elosztásáról a majdani közös pártban a három, parlamenten kívüli magyar párt, a Most-Híd, az MKP és az Összefogás keddi (január 19.) online-tárgyalásán. A következő tárgyalás január 28-án lesz. A Most-Híd szerint ez az utolsó tisztázatlan kérdés. Az MKP javaslata szerint a pártot a pozíciók 50%-a illeti meg a közös politikai projektben, Králik Róbert, a párt sajtótitkára szerint ez ellen sem a Most-Hídnek, sem az Összefogásnak nincs kifogása. A probléma a fennmaradó 50 százalék elosztásával van...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Ötszázhatvankilenc község állított kétnyelvű helységnévtáblát

Szlovákiában 638, kisebbség által lakott község köteles kétnyelvűen feltüntetni a település nevét a helységnévtáblákon. Az érintett önkormányzatok 89 százaléka, 569 tesz eleget ezen kötelezettségének, derül ki a szlovákiai nemzeti kisebbségek nyelvhasználatáról szóló ötödik jelentésből. A dokumentumot, amelynek szerzői a 2019–2020-as időszakot vizsgálva mérték fel a kisebbségi nyelvhasználati jogok gyakorlását, múlt héten hagyta jóvá a kormány. A kisebbségi kormánybiztos hivatala által készített felmérés szerint az érintett községek 8 százaléka azért nem állított kétnyelvű helységnévtáblát, mert a település neve az állam és az adott kisebbség nyelvén is ugyanaz. A kérdőíves felmérésből az is kiderült, hogy a kétnyelvű helységnévtábla hiánya miatt 11 esetben állapítottak meg közigazgatási szabálysértést. A jelentés ugyanakkor rámutat: a kétnyelvű hivatalos nyomtatványok elérhetősége terén még van hova fejlődni. [...] Nógrádban ugyanis több olyan táblát helyeztek ki a napokban, melyeken a magyar nyelvű változatban helytelenül jelennek meg a helységnevek. A betűkről ugyanis lespórolták a pontot és az ékezetet. Az Útkezelő Vállalat (Správa ciest) vétette a hibát, így nekik is kell korigálni azt...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A kisebbségi kormánybiztos a népszámlálásról: Nem kerül bevezetésre a kettős nemzetiség, mint jogi kategória

Bukovszky László kisebbségi kormánybiztos cáfolja azt az állítást, miszerint a 2021-es népszámlálás által bevezetésre kerül az ún. „kettős nemzetiség” státusza. Ezzel kapcsolatban tudatos dezinformációs kampányt említett. Bukovszky rámutatott: a nemzetiségre vonatkozó kérdésnél az állampolgár 20 lehetőség közül választhat majd, de más nemzetiséget is beírhat. A főkérdés – "Mi az Ön nemzetisége?" - mellett lesz egy másodrangú kérdés is: "Egyéb nemzetiséghez tartozónak is vallja magát?" "Abban az esetben, ha a polgár úgy érzi, hogy más nemzetiséghez is érez kötődést, lehetősége lesz megjelölni ezt a nemzetiséget is" – fejtette ki a kormánybiztos. [...] Az újítás célja Bukovszky szerint az, hogy részletesebb információkat szerezzenek a lakosság identitásáról, és módot találjanak ezeknek az embereknek a kisebbségek életébe történő bevonására. [...] ... csak egy nemzetiség megadására legyen

a kérdőív kitöltésekor lehetőség. Ezt a nézetet elsősorban Gyimesi György (OLaNO) parlamenti képviselő jelenítette meg, de hasonló szellemben nyilatkozott Berényi József (MKP) és Mózes Szabolcs (Összefogás) is. [...] A több nemzetiség megadásának lehetőségét Ravasz Ábel, a Most-Híd alelnöke vette védelmébe, és kedden 50 szociológus és közéleti személyiség aláírásával ellátott nyílt levelet tett közzé... [...]Az ügyben megkerestük az OLaNO által jelölt romaügyi kormánybiztos, Andrea Bučkovát, hiszen a két nemzetiség bejelölhetősége fontos kérdés lehet a szlovákiai romák számára, akik például szlováknak vagy magyarnak és romának is vallják magukat. A kormánybiztos a kérdésünkre azonban inkább kitérően válaszolt. [...] A kérdésben megkerestük Mrva Marianna szociológust is, aki nem tartja jó ötletnek a kettős jelölés eltörlését. „Azt gondolom, hogy a több nemzetiség megadása lehetőséget ad a társadalom sokszínűségének pontosabb felmérésére” – nyilatkozta. Gyurgyik László demográfus, az MTA külső köztestületének tagja ellenben azt hangsúlyozza, hogy a két nemzetiség bejelölhetőségével nem jönnek létre olyan adatok, amelyek nagyban eltérnek az szimpla nemzetiség és az anyanyelv által mutatott adatoktól. ...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) >

Online platform: Segítség, otthon, magyarul

A fenti jelszóval indították útjára a Kárpát-medencei közösségi startup online platformot. A tavaly őszi óta működő platform fő célja, hogy a külhoni magyar betegek a lehető legkönnyebben és leggyorsabban találjanak anyanyelvű egészségügyi és mentálhigiénés ellátást. A felületre csak a határon túl és a diaszpórában élő magyar lakosság és szakemberek regisztrációját várják. Az adatbázis és a platform kialakítását megelőzően már felvették a külhoni területeken az egészségügyben tevékenykedő szakemberekkel a kapcsolatot. A Felvidékről Szapu Zsófia pszichológussal, Melecski Júlia gyógypedagógussal és Barthalos Réka konduktor-pszichológussal, valamint Kása Ildikó gyógypedagógussal, akik jelenleg már a kezdeményezés felvidéki partnerei. A Segítség.ma a szakmai utánpótlást is támogatja. Az adatbázisban szereplő orvosoknál feltüntették azt is, hogy az adott orvos fogad-e szakmai gyakorlatra orvostan-hallgatót. A honlap harmadik alappillére az online webinariumok és tanácsadás rendszerének a kialakítása. Az online platform alig két hónapja érhető el, ám ennek ellenére már számos ingyenes online előadást, webinariumot bonyolított le...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk](#) >

Betekintés a Honti Lapok legfrissebb számába

Megjelent az Ipolyság és környéke eseményeit összefoglaló Honti Lapok regionális havilap idei első, januári száma. A lap ugyancsak beszámol arról, hogy vélhetően megmenekül a pusztulástól a város legrégebbi épülete. Ugyancsak betekinhetünk a környező települések életébe is. [...] Folytatódik Kapusta Krisztina rovata Egy régmúlt levelezés nyomán címmel. Dr. Kiss László helytörténész, az MTA külső köztestületének tagja, ezúttal Literáti-Nemes Sámuel dokumentumhamisító Hont megyei kapcsolatairól ír. B. Szabó Márta a Gyerken született Sinkó József életét mutatja be...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk](#) >

Hazai magyar irodalmárt is díjaztak

Idén másodszor ítélték oda a 2019-ben alapított Baumgarten-emlékdíjakat. A díjazottak között van a hazai, jelenleg Varsóban tanító Németh Zoltán költő, irodalomtörténész is...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk](#) >

Múltidéző videó interjúk: Málenkij robot gömöri túlélők szemével

76 évvel ezelőtt, január 19-én indultak el a gömöri foglyokkal teli marhavagonok a szovjet munkatáborok felé. A szerencsétlen áldozatok akkor már sejtették, hogy nem néhány napos romeltakarításra mennek. Korábban ezzel hitegették őket...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk](#) >

Előadás a magyar kultúra napja alkalmával

A Szlovák Nemzeti Múzeum – A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma a magyar kultúra napján Fábry Zoltánról szóló irodalom- és társadalomtörténeti sétára invitálja Önöket Bukovszky László társaságában. Bukovszky László előadása Fábry Zoltán titkos naplójának izgalmas sorsát és történetét tematizálja. A kézirat az író 1945–1948 közötti időszakáról számol be, amely később Üresjárat címmel jelent meg. [...] Ötven éve ért véget Fábry Zoltán stózi magánya. Belső tartása és a helyhez való elkötelezett hűsége tette őt még életében a szlovákiai magyarok egyik szellemi vezetőjévé...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk](#) >